

OLIMPIADA WIEDZY O ŚWIECIE ANTYCZNYM 2020/2021
KLUCZ ODPOWIEDZI¹

Zgodne z § 28a aneksu do Regulaminu Olimpiady Wiedzy o Świecie Antycznym, do II etapu, zostaną zakwalifikowani przez Szkolne Komisje Konkursowe ci uczniowie, którzy otrzymają z testu konkursowego przynajmniej 40 pkt.

CZ. I: Za każdą poprawną odpowiedź na pytanie należy przyznać 1 pkt. Max. Z tej części można zdobyć max. 30 pkt

1.	B	11.	D	21.	A
2.	D	12.	A	22.	C
3.	B	13.	B	23.	A
4.	D	14.	C	24.	B
5.	C	15.	B	25.	A
6.	B	16.	D	26.	A
7.	C	17.	A	27.	C
8.	A	18.	D	28.	C
9.	A	19.	B	29.	D
10.	C	20.	B	30.	B

Cz. II - za każde pytanie z poprawnie udzieloną odpowiedzią należy przyznać 2 pkt. Z tej części można zdobyć max. 20 pkt

1. Połącz autorów z tytułami ich dzieł

- a) 4
- b) 3
- c) 2
- d) 1

2. Scharakteryzuj podział władzy w Republice Rzymskiej i opisz KRÓTKO jeden z urzędów:

¹ Klucz odpowiedzi jest narzędziem pomocniczym dla nauczyciela sprawdzającego pracę konkursową. W sytuacji gdy uczeń podał inną poprawną odpowiedź, a nie znajduje się ona w przygotowanym kluczu, należy ją uznać. Ostateczną decyzję w sprawie poprawnej odpowiedzi podejmuje ZAWSZE nauczyciel czytający pracę konkursową.

- a) **Zgromadzenia ludowe** – instytucje rzymskie o charakterze legislacyjnym, brali w nich udział wszyscy wolni obywatele rzymscy spełniający określone wymagania dla danego zgromadzenia. Wyrażenie zdania przez tłum następowało poprzez akklamację (aplauz, gwizd). Zgromadzenia w Republice Rzymskiej miały największe uprawnienia – decydowały o nadawaniu urzędów, ustaleniu praw, wypowiedzeniu wojny i zawarciu pokoju, skazaniu na karę śmierci. W Republice można wyodrębnić 4 typy zgromadzeń: *comitia curiata* (komicja kurialne), *comitia centuriata* (komicja centurialne), *comitia populi tribita* (komicja trybusowe), *concilia plebis tributa* (konsylium plebejskie)
- b) **Senat** – najwyższa władza polityczna i administracyjna, senatorowie wybierani byli dożywotnio spośród dorosłych mężczyzn pochodzących z rodów senatorskich, o nienagannej opinii, powyżej 45 r.ż. i posiadający majątek ziemski o wartości co najmniej 400.000 sestercji. Decyzje zapadały zwykłą większością głosów w jawnym głosowaniu (senatorzy przechodzili przez linię narysowaną na posadzce izby i w ten sposób opowiadali się za lub przeciw wnioskowi). Kworum różniło się od obradowanej sprawy – ½ uprawnionych do głosowania w sprawach wojny i pokoju, mniej ważne wnioski – kworum wynosiło 1/3. Każdy z senatorów miał prawo do jednego wystąpienia w danej sprawie, nie wolno było mu przerywać. W senacie tworzyły się różne frakcje, na stałe istniały dwie partie: *optimates* (optymaci) i *opulares* (popularzy). Podjęte przez senat uchwały początkowo nie miały mocy ustawy i były tylko postanowieniami senatu, wraz jednak z rozszerzaniem uprawnień senatu zaczęto wydawać uchwały z mocą ustawy.
- c) **Urzednicy** – władza wykonawcza, realizowali konkretne, przydzielone im zadania. Można podzielić ich na kilka grup, w zależności od przyjętego kryterium (posiadana władza, sposób wybierania, charakter powołania, stopień godności): *konsulowie* – najwyżsi urzednicy rzymscy posiadający inicjatywę ustawodawczą; *pretorzy* – sprawowali nadzór nad sądownictwem, strzegli porządku w mieście; *cenzorzy* – odpowiedzialni byli m.in. za spis obywateli rzymskich i ich majątku, przypisanie ich do właściwego tribus i centurii na podstawie oświadczeń składanych przez uprawnionych obywateli, ustalanie listy senatorów na następną kadencję; *edylowie* – dzielili się na dwie grupy: edylowie plebejscy zajmowali się utrzymaniem porządku i bezpieczeństwa publicznego, zaopatrywaniem miast w żywność, ustalaniem cen, edylowie kurulni – zajmowali się organizowaniem igrzysk, początkowo uznawani za wyższych rangą od plebejskich; *trybuni ludowi* – ochraniali prawa plebejuszy przed dominacją praw patrycjuszy w Senacie, mieli zagwarantowaną świętą nietykalność oraz posiadali prawo weta przeciwko decyzjom drugiego trybuna, mogli również ingerować w czynności innych urzedników (z wyjątkiem dyktatora i cenzora); *kwestorzy* – nadzorowali kasę państwową i kasę wojskową, zajmowali się pobieraniem podatków, gromadzeniem i rozdzielaniem pieniędzy; *dyktator* – nadzwyczajny urzednik w Republice Rzymskiej, któremu była przyznawana absolutna władza na okres sześciu miesięcy w celu zapobieżenia nadzwyczajnym kryzysom; *interrex* – powoływany do przeprowadzenia wyborów konsulów, jeśli poprzedni z jakiegoś powodu ich nie przeprowadzili; pełnili swoją funkcję przez 5 dni;

d) **Wyjaśnij pojęcia:**

toga – lekki strój wierzchni noszony w starożytnym Rzymie, była oznaką przynależności do określonej warstwy społecznej, później stała się ubiorem charakterystycznym dla środowisk akademickich, kręgów kościelnych i prawniczych
panem et circenses (chleba i igrzysk) – popularny zwrot-żądanie artykułowany przez lud rzymski, oznaczał domaganie się rozrywek i zaspokojenia potrzeb materialnych; żądanie te spełniono m. in. poprzez organizację walk gladiatorów i publicznych uczt,

czasami rozdawano także produkty żywnościowe lub pieniądze poszczególnym osobom

pater familias – głowa domy i symbol trwania rodziny posiadający władzę zwierzchnią nad osobami wolnymi, które były powiązane ze sobą więzami prawnymi, a także niewolnikami; władza pater familias dzieliła się na manus (władza nad żoną), patria potestas (władza nad dziećmi) oraz dominica potestas (władza nad niewolnikami)

4. Wyjaśnij rolę Igrzysk Olimpijskich w Grecji.

Grecy czcili swych bogów na różne sposoby. Jednym z nich były zawody sportowe, połączone nieraz z zawodami muzycznymi i teatralnymi. Liczne igrzyska sportowe odbywały się w całej Grecji, zarówno ku czci bogów jak i herosów. Najbardziej znane organizowano na cześć Apollina w Delfach, Posejdon na Istmie, Zeusa w Nemei i Olimpii. Początki igrzysk olimpijskich nie są znane. Wiadomo tylko, że od 776 r.p.n.e. zaczęto spisywać imiona zwycięzców olimpijskich. Największą sławę zdobyły igrzyska ku czci Zeusa w Olimpii rozgrywane co 4 lata. Odbywały się latem i trwały 5 dni. Na czas ich trwania ogłaszano pokój, aby sportowcy i widzowie z całej Grecji mogli przybyć do Olimpii. Program igrzysk obejmował biegi krótkie i długie, pięciobój (bieg, skok w dal, rzut oszczepem i dyskiem oraz zapasy), a później też wyścigi rydwanów i bieg w uzbrojeniu. Nagrodą dla zwycięzcy był wieniec z wawrzynu i sława w całej Helladzie. Zmaganiom sportowym towarzyszyły konkursy poetyckie i muzyczne. Zawody były okazją do spotkań mieszkańców różnych polis, na co dzień zaciekle ze sobą rywalizujących. Stanowiły więc ważny element jednoczący Greków.

5. Przyporządkuj bóstwa do mitologii greckiej, rzymskiej lub egipskiej:

Amon, Afrodyta, Horus, Flora, Saturn, Anubis, Westa, Ares, Posejdon, Jowisz, Ozyrys, Dionizos,

Mitologia grecka: Afrodyta, Ares, Posejdon, Dionizos,

Mitologia rzymska: Flora, Saturn, Jowisz, Westa,

Mitologia egipska: Amon, Horus, Anubis, Ozyrys

6. Dopisz strony walczące do podanych bitew

- a) Bitwa pod jeziorem Regillus (496 r. p.n.e.) – Rzym – Związek Lateński
- b) Bitwa pod Sentinum (295 r. p.n.e.) – Rzym - Samnici
- c) Bitwa pod Kannami (216 r. p.n.e.) – Rzym - Kartagina
- d) Bitwa pod Pydną (168 r. p.n.e.) – Rzym – Macedonia

7. Przyporządkuj reformy osobom, z którymi mają związek:

- 1 - b
- 2 - c
- 3 - d
- 4 - a

8. Wymień 3 przykłady wpływu starożytności na sztukę nowożytną:

teatru – kształt sztuki; komedia, tragedia, dramat

rzeźbiarstwo – proporcje ciała, „kult” ciała – dokładne odwzorowanie człowieka

architektura – kolumny

mitologia – rozwój frazeologizmów, literatury opartej na mitach

9. Dopisz wydarzenia do podanych dat:

202 r. p.n.e. – bitwa pod Zama, decydująca bitwa kończąca II wojnę punicką, przesądzająca o klęsce Kartaginy

49 r. p.n.e. – Juliusz Cezar przekracza Rubikon, rozpoczęcie wojny domowej przeciwko Pompejuszowi i Optymatom,

64 r. n.e. – wielki pożar Rzymu, który miał miejsce za panowania Nerona,

325 r. n.e. – zwołanie przez Konstantyna Wielkiego I soboru nicejskiego, na którym sformułowano m.in. trójjedność Boga Ojca, Syna i Ducha Świętego, ujednolicono datę obchodów uroczystości upamiętniającej zmartwychwstanie Chrystusa

1. W jakich okolicznościach Juliusz Cezar wypowiedział słowa „*veni, vidi, vici*”?

Słowa, które Juliusz Cezar wypowiedział w 47 r. p.n.e., oznaczające „przybyłem, zobaczyłem, zwyciężyłem”. W ten sposób Cezar przekazał senatowi informację o zwycięstwie odniesionym nad królem Francesem II w bitwie pod Zelą, która trwała zaledwie pięć dni. W ten sposób Juliusz Cezar poruszyć chciał kwestię nie tyle samego zwycięstwa, co czasu jego osiągnięcia.